

۲۰۱۷/۰۲/۲۲

فارو

په اروپا کی دافغان پناهندگانو دټولنو فدراسیون فدراسیون سازمانهای پناهندگان افغان در اروپا

ضرورت تحقیق تاریخی در مورد قیامهای ۳ و ۲۴ حوت

بمناسبت ۳۷مین سالروز قیام سوم حوت

۲۲ فبروری ۲۰۱۷

قیامی که در دوم و سوم حوت ۱۳۵۸ از طرف مردم کابل براه انداخته شد، از لحاظ سیاسی مسیری را ترسیم نمود که مردم سراسر کشور الی خروج نیرو های جنگی شوروی سابق آنرا تعقیب نمودند. بعبارة دیگر تأثیرات این قیام گذرا نبود و محدود به شهر کابل و سال ۱۳۵۸ نماند. مبارزین ضد اشغال در شهر کابل الی خروج روسها، همه ساله از سالروز قیام مردمی و خود جوش سوم حوت، با بخطر انداختن جان های شان تجلیل مینودند.

طی ۱۴ سال حاکمیت خلق و پرچم قیامهای متعددی علیه رژیم دست نشاندۀ و روسها صورت گرفت. اما درین میان دو قیام ۲۴ حوت ۱۳۵۷ در هرات و قیام سوم حوت ۱۳۵۸ در کابل توانستند کاخ کرملین را به لرزه در آورده و تأثیرات پایدار و سرتاسری بر روند جنگ علیه متجاوزین روس و رژیم وابسته به آنها بجا گذارند. جنرال گروموف در کتاب ارتش سرخ در افغانستان از صفحه ۶ به بعد صفحات متعدد را به بحثهای که به اثر قیام ۲۴ حوت هرات در بیروی سیاسی حزب کمونیست شوروی جریان داشت و رهبران شوروی را متوجه درجه بالای ضربه پذیری حکومت تحت الحمایه شان در افغانستان ساخته بود، پرده برمیدارد. گروموف /بر مبنای اسناد محرم بیروی سیاسی حزب کمونیست شوروی می نویسد که با وصف التماس تره کی و امین روسها در اوج قیام هرات توانستند در برابر خواست تره کی برای فرستادن قطعات تانک و هلیکوپتر جنگی با پرسونل روس مقاومت کنند. اما روسها بنا به تاجر فکری حاکم در رهبری حزب کمونیست و با اعتقاد به شکست ناپذیری ارتش سرخ، قادر به نتیجه گیری درست از وضع موجود نشدند و برعکس با شایردگی روز افزون در داخل حکومت تحت الحمایه که قیام نظامیان قهرمان بالاحصار در ۱۴ اسد ۱۳۵۸ آنرا به وضاحت به نمایش گذاشت، تصمیم به اشغال افغانستان گرفتند. بنا به همکاری امین با اشغالگران و مخفی کاری مطلق حکومتش در مورد داخل شدن هزاران وسایط نظامی روسها طی روزهای ۴ و ۵ جدی مردم افغانستان در حالت دلهره و ابهام بسر میبردند. با دیدن تانکهای روس در چهار راهی های شهر خویش شوک دیدند ولی به مصداق این گفته که آش مردها دیر پخته میشود، طی چند هفته پاسخ خویش را به اشغالگران آماده ساختند. این پاسخ با قیام سوم حوت تبارز یافت.

مردم کابل قیام ها علیه مکناتن و شاه شجاع را بصورت خفیه و با استفاده از مجاری ارتباطی طبیعی و مستقیم خویش تدارک دیده بودند. از عین شیوه برای تدارک قیام سوم حوت علیه روسها و ببرک کارمل نیز استفاده نمودند. قیام سوم حوت همانند قیام های ضد انگیس و شاه شجاع خودجوش و فاقد رهبری سیاسی بود. اعضای برخی سازمانها و تنظیمها بحیث ساکنین کابل در قیام سهیم شدند. اما سازماندهی و تصامیم به عهده بزرگان محلات و حرفه ها بود. وسعت قیام به حدی بود که هم حکومت و هم روسها خود را با خطر جدی مواجه میدیدند. گروموف در صفحه ۸۶ کتاب مذکور می نویسد: ((رویداد های ۲۰ الی ۲۳ فبروری در کابل نه تنها برای ما غیر منتظره بودند، بلکه ما را بر آن داشتند تا نتیجه گیری معینی هم بکنیم. پیش از همه این رخداد ها نشان دادند که نفرت محدود نظامی در حلقه دوستانه بسر نبرده، بلکه در احاطه مخالفان خویش قرار دارند)). پرچمدارن تحت الحمایه که

د پانو شمیره: له 1 تر 2

maqalat@afghan-german.de افغان جرمن آن لاین په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ

پاڼه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پاڼوالی د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ

تادوماه قبل صرف ازرقیب درون حزبی خود یعنی امین میترسیدند، اکنون دانستند که در عقب هر دیوار در شهری که آنرا " گهواره انقلاب" تلقی مینمودند، انسانهایی زندگی میکنند که معیار وطنپرستی شان مخالفت با متجاوزین شوروی بود. سرکوب نظامی تظاهرات مردمی سوم حوت و پُر ساختن مجدد سلولهای زندان پل چرخي از تظاهر کنندگان، ناشی از ترس و دستپاچگی روسها و حکومت تحت الحمايه شان بود.

بهر صورت این قیام چند درس عملی ذیل را به مخاطبین خویش آموخت:

الف: این قیام به روسها وضاحت داد که در افغانستان حتی در شهر کابل جای مصئونی برای متجاوزین روس وجود ندارد و بیگانه کسانی که از آمدن روسها پشتیبانی میکنند، پرچمی ها و طرفداران تره کی میباشدند که حتی در شهر کابل هم پشتوانه مردمی ندارند.

ب: این قیام به دولت پوشالی آموخت داد که مردم افغانستان برای حزب سیاسی ورهبرانی که بخاطر منافع بیگانه کشور خود را پامال چینهای تانک روس ها و مردم خود را طعمه بمبهای بیبرلی طیارات جنگی یک ابرقدرت متجاوز میسازند، پاسخی جز ترد و نفرین ندارند .

ج: مهمترین رهنمود عملی قیام سوم حوت به مردم افغانستان بود .محتوی این رهنمود جوانب مختلف دارد. بصورت مختصر میتوان گفت که این قیام به مردم افغانستان رهنمود داد که برای مبارزه با اشغالگران متحد شوند، به احزاب ساخت پاکستان و ایران اعتماد نکنند و با اتکا به نیروی خود قیامهای خودجوش را براه اندازند. اگر مورد حمله قرار گرفتند با دست خالی بر دشمن متجاوز حمله ور شوند و اسلحه را از خود دشمن بگیرند .

این درسها را قیام کنندگان سوم حوت با نوع عملکرد خویش و با شعار دادن ها در شام دوم حوت از فراز بامهای خانه های خویش و در جریان تظاهرات روز سوم حوت، انتقال دادند. برای بررسی دقیق جوانب مختلف قیامهای حماسه آفرین ۲۴ حوت هرات و سوم حوت کابل و اینکه چگونه این قیامها در شرایط اختناق رژی تحت الحمايه جوانه زدند، ریشه گرفتند، رشد کردند و حماسه آفریدند بدون اینکه از جانب کدام نیروی بیگانه تمویل و تجهیز شوند، به تحقیقات تاریخی- سیاسی و جامعه شناسانه دامنه دار ضرورت است. هنوز شهود عینی و عده ای از اشتراک کنندگان این قیامها زنده اند و این امر کار تحقیق را تسهیل میبخشد. بهترین تجلیل از این قیام های مردمی و خود جوش، همانا کاوش و تحقیق تاریخی و جامعه شناسانه در مورد جوانب مختلف این قیامها و آموختن از آنها میباشد.

"هیأت اجراییه فارو"

د پانیو شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بنی پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولۍ